

ZPRAVODAJ

SPOLEČNOST SBĚRATELŮ
KNIHTISKOVÝCH VYDÁNÍ
ČS. ZNÁMEK

ČÍSLO : 32

ROČNÍK 1994

OBSAH:

	Strana
Vedení společnosti informuje	2
OR 60 h - různé nedokonalosti	3 - 4
OR "40 h" - další vady	5 - 6
Hradčany ve Filatelii 1993	7 - 8
OR 60 hal - ZP 10, 15, 34	9 - 16
V.Hradčany - část VIII	17 - 23
OR 60 h - nová studie TD 6	8

Zpravodaj společnosti sběratelů knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pouze pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván neprevidelně, zpravidla 4x ročně. Za redakční úpravu obozvídají a na přípravě se podílejí členové společnosti.

Rukopisy, říčinky, přícomínky, nové poznatky či jinou komunikaci posílájte na adresu :

Jindřich Láta l, Nařatkova 916, 142 00 Praha 4

Vedení Společnosti knihtisku informuje

Předseda naší Společnosti obdržel dopis datovaný 18. prosince 1993, podepsaný předsedou komise expertů ing. Pavlem Pittermannem, z něhož podstatnou část citujeme:

... vedení nově ustavené komise expertů SČF na své schůzi dne 11.12.1993 rozhodlo, že pro ověřování pravosti deskových odchylek, vad a retuší čs. známek knihtiskových vydání je účelné jmenovat specializované svařové zkoušební znalce. Žádán TĚ proto o předložení návrhů kandidátů na funkci těchto znalců a to pro následující čtyři emise: Hradčany, Hospodářství a věd, Holubice, Osvobozená republika .....

Vedení SKZ na své schůzi dne 19. ledna rozhodlo navrhnout na znalce následující zkoušené sběratele-specialisty:

- emise Hradčany: Jaroslav Ryvola
                                       Jaroslav Maleček
- emise Holubice: Jiří Kašpar
- emise Osv. Rep. Josef Chvalovský
- emise Novinové a DOPLATNÍ : ing. Josef Běloubek

O dalším vývoji budeme informovat v příštím vydání našeho zpravodaje.

- . -

Vedení SKZ dále projednalo účast na výstavách v Lipníku n/B. /červen/ a v Trutnově /září/. Byly doboručeny tyto exponáty:

- Hradčany - Jar. Maleček
- Holubice - Jiří Kašpar
- Osv.rep. - Josef Chvalovský
- Novinové - Václav Koštál
- Doplátň - Josef Běloubek
- OR 30 a 185 - B. Pospíšil
- předběžné a souběžné - Fr. Popp

Do výstavní třídy "literatura" byly doboručeny exponáty:

- Fr. Hamr - soubor studií známek Hradčany
- J. Ryvola   "   "
- St. Komberec - Hradčany 5 a 30 h
- Chvalovský J - soubor studií Osv. republika
- Pospíšil B. - studie OR 185
- Kašpar J. - soubor studií Holubice

- . -

Osv. republika 60 n - různé nedokonalosti

Různé nedokonalosti vzniklé při tisku známek, jako jsou nedotisky, barevné a bílé skvrny, přeložky, slamy, svraštění papíru a podobná, neplatí sice mezi filatelistické "řízraky", ale zcela určitě zpestřují sbírku a dokumentují odbornou činnost sběratele zejména tendy, jsou-li označeny správným filatelistickým názvem. Některí odborníkové se stále snaží vydávat zmíněné tisky za násr. ministrálního a proto je také říděně finanční "omasti". Většina sběratelů však ví, že se jedná o tisky, které mohly být z expedice známek vlastně vyřazeny.

U některých tisků je zřejmý spekulační zájem od samotného počátku, protože byly vyneseny z tiskárny záměrně s cílem jejich prodeje. Každý musí uznat, že vyobrazené "vylomeniny" /obr. 1/ nemohly kontrola zjistit a byly by zcela určitě vyřazeny.

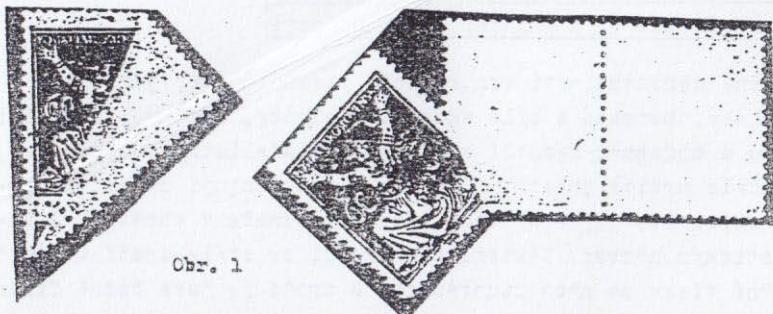
Zváženost papíru či jemu podobné tisky zřejmě kontrole neunikly, ale oto malý rozsah vady nebyly archy známek vyřazeny z expedice na poštovní úřady /obr. 2/.

Ze stejného důvodu byly do prodeje dány i známky s barevnými či bílými skvrnami v různých místech obrazu známky /obr. 3/.

U známek s většími nedotisky je vhodné zkoumat, zda přísl. nedotisk nebyl později důvodem k retuši - tedy retuš v průběhu tisku. K uznání retuše je třeba přeložit známky s původní vadou /nedotiskem/ a vadou opravenou a všechny známky musí mít totičný kontr. znak /deskovou vadu či VVA/. Většina nedotisků vznikla v důsledku dojasněho nanesení nějaké nastnosti na přísl. štěček "T", který do určitého času nedříjímal barvu a proto na známce vznikla bílá skvrna, která postupně zanikala. Ve zhoršování byl doposud tento případ u hodnosti OR 30 /bílá skvrna nad pravou rukou/.

Další nedokonalosti vznikaly či zoubkování známek /obr. 5/, kdy arch známek byl do perforačního zařízení vložen křivě a nebo častěji, zařízení chybě posunovalo arch známek pod lištu s perforačními jehlami.

Do sbírky patří rovněž známky se slabým papírem /průsvitající/ a nebo s papírem silným, který snadno rozpoznáte hmatem.

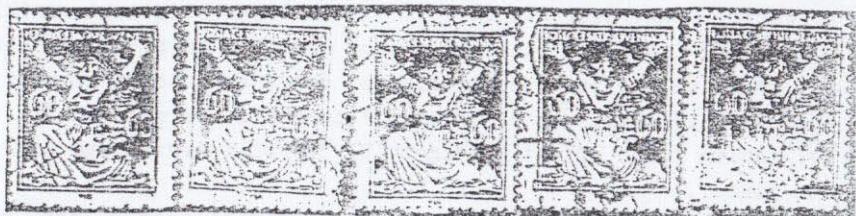
Obr. 1

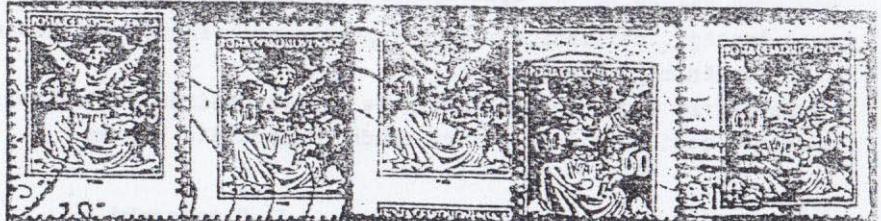
Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Osv. republika 40 h těte-běche - další deskové vadky

V rámci postupného studia těchto známek se podařilo zadokumentovat dalších sedm deskových vad, které v již dříve vydané studii nebyly popsány.

Dále bylo zjištěno, že druhý třicetiblok známek byl v archu oproti prvému umístěn níž, jak je zřetelné na obrázku. Toto zjištění urychluje identifikaci známek v úzkých těte-běche vytisktěných z druhé tiskové desky.

Nové zjištěné deskové vadky na archu známek a na poštovně použitých známkách:

ZP 49/TD 2 - blok 1 - v levé horní části rozšířený vnitřní oblouček písma Ž ve SLO

ZP 50/TD 2 - blok 1 - bílá skvrnka na horním obloučku písma S v ČESKO a nevýrazně poškozený svodní rám pod římem

ZP 99/TD 2 - blok 1 - barevná skvrnka v pravém brsu

ZP 61/TD 2 - blok 2 - rozdělené vlasy nad čelem

ZP 38/TD 2 - blok 3 - úzce přerušený pravý rám proti písma Á ve SKÁ a barevná skvrnka v horní bílé rámové lince nad písmanem S v ČES

ZP 72/TD 2 - blok 3 - malý vryp do pravého rámu urotí písmenu
Á ve SKÁ

ZP 89/TD 2 - blok 3 - barevná skvrnka na horním rámu mezi
POŠTA ČES

Mám ještě nějaké přebytky známek OR 40 těte-běche. Můžete poslat chyběnky vypracované podle publikované studie.

Chvalovský J.

Články o známkách emise Hradčany ve Filatelii 1993.

Uvádíme slíbený přehled článků o známkách emise Hradčany, které uveřejnil časopis Filatelie v roce 1994. Na ži členové, kteří časopis Filateli neodebírají získají tak přehled o publikovaných článcích a v případě zájmu si mohou časopis vypůjčit.

1/93 - str. 10. František Hamr

Známka Hradčany 120 haléřů.

2/93 - str. 56. Karel Paděra, Miroslav Krejník

Retuš ZP 61 hodnoty 25 h, V. kresba.

str. 57. Dr. Miroslav Rošický

Známka Hradčany 15 h střihaná s počítadlem.

str. 57. Zdeněk Ryvolá

" Typy " u hodnoty 30 h Va emise Hradčany.

str. 58. Karel Paděra

Mědebnové zoubkování B Hradčan 25 h (V. kresba).

3/93 - str. 93. Ing. J. Petrásek

Poštovní prívodky s přitištěnou známkou " Hradčany ".

str.123. Ing. Andrej Tekel

Problémy s overovaním pravosti celistvosti.

4/93 - str.140. Karel Paděra

Kdy došlo k výmluvné štočce u známeck 30 hal. Hradčany?

str.140. Ing. Jan Karásek

Padělky na pokračování.

str.141. Dr. Juane Page

Dopisnice do USA.

5/93 - str.173. František Hamr

D opisnice se známkou Hradčany 15 h - CDV 14.

str.195. Redakce

Pomožte při zpřesňování informací o dopisnicích ČSR I.

str.204. Ing. Jan Karásek

Hradčany 120 h stříbřitě šedá.

7/93 - str.261. František Hamr

Celistvosti se známkou 1 halér emise Hradčany.

7/93 ~ str. 282. Jaroslav Maleček

Zajímavé smíšené frankatury z roku 1919.

8/93 ~ str. 320. Miroslav Krajný

Dopisnice Hradčany 15 h ~ CDV 14.

10/93 ~ str. 386. Karel Paděra, Milan Štepek

Výměnné štočkly známek 30 h/V Hradčan ve druhé desce.

11-12/93-str.409. Ing. Karel Rossy

" Muchovy Hradčany " známé i neznámé.

11-12/93-str.424. Prautiček Hanák

Známka " Hradčany " 500 h. Katalog Prautiček

Nové studie známek Osv. republika 60 h

V lednu 1994 byla dokončena studie známek vytiskných z česky 6. Jak je sběratelům známé, byly známky opatřeny hřebenovým zoubkováním 14 a menší část nákladu zoubkováním ležící hřeben 14 /stejně jako známky z TD 5/.

Barva vytiskných známek má dva odstíny. Tmavší modrá barva byla zřejmě špatně roztíratelná a proto kontury obrazu nejsou ostré a na rámech se nachází barevné skvrnky a výběžky z rohů. Známky vytiskně světlejší modrou barvou tyto nedostatky nemají.

Na 126. obrázcích jsou vyznačeny všechny zjištěné vady, na 15. známkových polích vady nalezeny nebyly a neurčené zůstalo pouze ZP 45.

Studii v rozsahu dvacáti stran formátu A5 lze objednat u tajemníka SKZ J. Látky a nebo přímo na adresu: Josef Chvalovský, Sobínská 681, 16120 Praha 6. Cena 40 Kč včetně poštovného.

- . -

Do konce března by měly být dokončeny studie známek vytiskných z TD 5 a tiskových desek 7 a 8 /HZ 14 a řZ 13 3/4/ a dále tak studie známek ze dvou TD těte-běche.

Rozsah studií bude pravděpodobně stejný jako u studie známek vytiskných z TD 6. Můžete zasílat předběžné objednávky.

OSVOBOZENÁ REPUBLIKA 60 h

Vady negativu a matrice na ZP10, 15 a 34

VHB

ZP 10 - vada negativu a matrice

VN - ohnutý prsteník na levé ruce

VM - vryp do levého rámu nad spodním rohem

- barevná skvrna na spodní straně spojky řetězu levé ruky

TD 1 - skvrna u horní části levého stínování levé nuly

TD 2 - menší písmeno V ve VHB

- horní rám postupně zeslabený

TD 3 - palec levé ruky spojený s písmenem K

- bravý rám v horní polovině zesílený

TD 4 - skvrna na levé straně vnitřního obloučku levé číslice šest

- spojená písmena JV

TD 5 - přerušený šev rukávu levé ruky

- barevná skvrnka u třetí ozdoby levého rukávu

TD 6 - dva body v levém lípovém lístku

- skvrnka na obloukovitém stínování na prsou

TD 7 - chybí horní část prve ozdoby levého rukávu

TD 8 - skvrna na levé straně vnitřního oblouku pravé číslice šest

- skvrna na horní části prve ozdoby levého rukávu

- zeslabený spodní rám nad písmenem V ve VHB

TD 9 - přerušené pravé stínování pravé nuly

- větší písmena nápisu

TD 10 - bílá skvrna na spodní příčce písmene E ve VEN

TD 15 - nedělené drameny vlasů vpravo od obličeje

TD 16 - nřerušené stínování v sukni

- spojená písmena PO v POŠTA

TD 17 - 20 bez rozlišení desek

- deformovaný bravý horní roh

- vryp do horního rámu mezi písmeny KA

- poškozené řetězy

- postupně zeslabený horní rám

- výběžek z levého horního rohu

- horní rám zeslabený, často přerušovaný

RETUŠ obou řetězů

zesílený horní rám nad písmeny TA ČES

vynechaný jeden perforační otvor na levé straně

TD TB 1 - kontrolní znaky nezjištěny

TD TB 2 - blok 1 - bílá skvrnka na levé straně písmene Á ve SKÁ

- tenkou čárkou spojená písmena NS v NSKÁ

- blok 2 - kontrolní znaky nezjištěny

- blok 3 - bílá skvrnka nad pravým vrcholkem Kriváně

zP 15 - vada negativu

VN - barevná skvrnka na spodním rámu upravo od prstů pravé nohy

TD 1 - i většiny nákladu dlaně pravé ruky bez barevných bodů,
někdy 1 - 2 body

TD 2 - u části nákladu písmena VHR místo VHE

TD 3 - bílá nevýrazná šíra v barevném pozadí mezi levou
číslicí a dlaní pravé ruky

TD 4 - přerušený řev v předloktí levé ruky
- na části nákladu barevná skvrnka na třetím svislém
stínování sukně pod vlnovkou
- na části nákladu spojená písmena PO

TD 5 - barevná čárka pod levou nožičkou písmene H ve VHE
- barevný výběžek z pravého dolního rohu /někdy jen
bar. skvrnka/

TD 6 - dva barevné body v levém trojlístku
- nevýrazně rozšířená levá bílá rámová linka proti
oknu pravé ruky

TD 7 - malý vryp do pravého rámu proti předloktí levé ruky

TD 8 - přerušená kresba pasu pod druhou vlnovkou v base

TD 9 - zvětšená písmena nápisu
- páté svislé stínování pod pasem prodloužené

TD 10 - na bradě chybí barevný bod

TD 11 - barevná skvrnka na druhé vlnovce v base
- levá horní skvrnka v dlani levé ruky mírně ohnutá

TD 12 - ?

TD 13 - barevná skvrnka u kořene malíčku a prsteníku pravé ruky

TD 14 - ? :

TD 15 - nedělené prameny vlasů na pravé straně obličeje

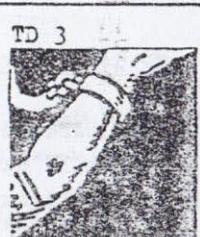
TD 16 - přerušená kresba pasu a šraflování nad ním
- bílá skvrnka ve vlasech pod levou rukou

TD 17 - 20 bez rozlišení desek
- malý bílý výběžek z levé horní části levé číslice šest
- pět barevných bodů v pravé dlani

RETUŠ obou řetězů, bílý výběžek z levé strany levé
číslice šest

TD TB 1 - blok 3 - mírně prolomený horní rám nad písmeny ES
- u části nákladu barevná skvrnka nad horním rámem
nad písmenem V ve VEN

TD TB 2 - toto ZP se na desce nenachází

ZP 34 - vady negativu a matrice - retuše

VN - barevné skvrnky v levé číslici šest

- bílá skvrna v trávě pod Kriváněm
- bílá skvrna v písmenu O ve SLO /dodatečně vzniklá vada negativu na části TD/

VM - přerušený pramen vlasů u levého oka

- vryp do pravého rámu proti úpatí Kriváně

R - retuš bílé skvrny v trávě pod Kriváněm

TD 1 - orolorené stínování pod krkem

- u části nákladu jen jedna skvrna v levé číslici šest
- u části nákladu přerušená vlnovka v pase

TD 2 - písmena KÁ ve SKÁ spojena bílou skvrnou

- u většiny nákladu chybí VN - skvrnky v číslici šest

TD 3 - bílá skvrnka na vnějším obloučku písmene O v PoštA

- u části nákladu přerušené stínování levé nuly

TD 4 - bílá čárka v pravém rámu za SKÁ

- u části nákladu zálité písmeno A v PoštA

TD 5 - přerušené vlasy nad čelem

- rozšířený levý rám u spodního rohu známky

- u části nákladu výběžek z pravého spodního rohu

TD 6 - dva barevné body v levém lípovém lístku

- u části nákladu skvrnka na levém rámu u horního rohu

TD 7 - zúžený pravý rám u horního rohu známky

- u části nákladu zálity oblouček písmene P v PoštA

TD 8 - širší vryp do horního rámu nad písmeny SL ve SLO

TD 9 - přerušené levé stínování levé nuly

- silnější písmena nápisu

TD 10 - přerušené stínování pod krkem

- u části nákladu slité stínování říou

TD 11 - ?

TD 12 - ?

TD 13 - vryp do pravého rámu u spodního rohu známky

TD 14 - bílá skvrna v písmenu O ve SLO

- bílá skvrna v pase u lípových lístků

TD 15 - bílá skvrna v písmenu O ve SLO

- nedělené prameny vlasů vpravo od hlavy

TD 16 - RETUŠ VN

- bílá skvrna v písmenu O ve SLO

- přerušený okov na levé ruce

- bod v písmenu S ve ČES

TD 17 - 20 bez rozlišení desek

- retuše VN
- bílá skvrna v písmenu O ve SLO
- bílá skvrna u vlasů na levé straně hlavy
- bílá skvrna na pravé části písmene A ve SKÁ
- poškozená kresba řetězů

RETUŠ obou řetězů

TD 7B - ZP 34 se na obou deskách nenachází

Hradčany V. kresba - část VIII.

Hodnota 10 h - číslo katalogu 6.

Nově vydaná hodnota 10 h měla nahradit známku stejné hodnoty, ale vydané v I. kresbě a červené barvě. Byla vydána až 3. ledna 1920 společně s hodnotou 20 h jako předposlední v celé hradčanské emisi.

Pro tisk známek byly zhotoveny dvě tiskové desky a pravděpodobně nejméně ještě další jedna deska, která byla rozřezána na jednotlivé štočky, které byly použity pro tisk známek na poštovní průvodky. To však není předmětem tohoto článku a tak se nadále budeme zabývat jen deskami použitými pro tisk výplatních známek.

Doposud jsou známy jen dvě tiskové formy s deskami hodnoty 10 h a to v sestavách:

20 h V	10 h V	15 h	10 h V
II.TD	II.TD	V.TD	I.TD
20 h V	10 h V	15 h	10 h V
I.TD	I.TD	VI.TD	II.TD

Tiskové listy s otisky všech čtyřech tiskových desek byly rozřezány na přepážkové archy. Ty lze rozlišit podle původu z té které tiskové desky podle deskové známky:

I. TD - v počítadle 10.- je nad pomlčkou bod

II. TD - v počítadle 10.- jsou nad pomlčkou dva body

Jednotlivé známky lze rozlišit podle původu k tiskové desce podle opravy vějíře pravé holubice. Ten byl v I. TD opraven jak na horní tak i na pravé straně (redukce ++), ve II. TD oprava provedena nebyla (zůstala původní desková vada --). Při určování je však potřeba vzít v úvahu vliv tisku, který ne vždy přesně vykreslí vějíř pravé holubice.

Obou tiskových desek bylo použito pro tisk rovnoměrně a tak je i cena známek z I. nebo II. tiskové desky stejná. Celkem bylo vytištěno 61 820 000 ks známek, které podle zoubkování a účelu lze rozdělit následovně:

Výplatní: střihaná	16 000 ks
zoubkovaná HZ 13 3/4:13 1/2	A 440 000 ks
HZ 11 3/4	B 64 000 ks
ŘZ 13 3/4	C 60 200 000 ks
SO 1920: střihaná+HZ A + HZ B + ŘZ C	I 100 000 ks

Z těchto množství byla ještě vzata malá část pro provedení přetisku VZOREC a ministerské zoubkování.

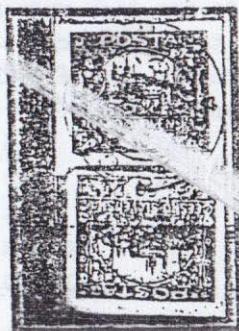
Opravy v tiskových deskách, kromně redukce vějíře pravé holubice v I. TD, prováděny nebyly. I 4. spirála zůstala na všech známkových polích bez opravy, tedy otevřené.

Monografie I rozeznává celkem tři barevné odstíny a to žlutě zelený, světle zelený a olivově zelený. V nových katazích a příručkách nejsou tyto odstíny uváděny ani cenově či bodově hodnoceny. Všechny tři odstíny jsou běžné v dostačném množství.

Prakticky nejhledanější a tedy i cenově nejhodnotnější jsou stříhané známky. Přestože měly být všechny známky opantry zoubkováním, dostala se část nezoubkovaných archů k poštovním úřadům v oblasti poštovních ředitelství Brno, Opava a Košice. Vysoko jsou ceněny zejména použité stříhané známky na celistvostech. Na 7. aukci Profilu v dubnu 1993 byl ústřížek průvodky s touto známkou a razitkem Košice vydražen na 2 600 Kč.

Je samozřejmé, že stříhané známky neušly zájmu padělatelů. Padělky u této hodnoty můžeme rozdělit na dvě skupiny. V první skupině jde jen o odstržené okraje s perforací, které zejména u některých známk zoubkovaných rádkově jsou širší. Zde je potřeba zjistit šíři okrajů známk, případně sledovat zbytky zoubkování. V druhé skupině jsou celkové padělky, které lze poznat podle barvy, papíru a odchylek v kresbě obrazu známky. Pokud nemáme dostatek zkušeností je potřeba posudek znalce.

Monografie uvádí jen nejvýznačnější deskové vady, ty doplňuji o další a naopak jsem vynechal ty, které se vyskytují na více známkových polí a nejsou tedy jednoznačné.

Společné vady více tiskových desek (sekundární).

I. TD

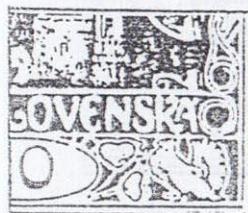
II. TD

22. známkové pole.

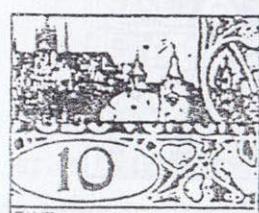
Nahoře a vpravo poškozená 2. spirála.

I. TD. Dole pod číslicemi tečka.

II. TD. Bílá čárka přes 6. spirálu k T.

I. TD

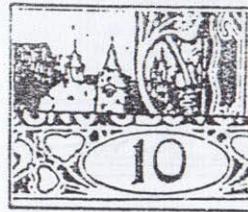
II. TD

29. známkové pole.

Vpravo nahoře přerušený ovál.

I. TD. Vrýp do pravého rámu nad dolním rohem.

II. TD. Barevný bod vpravo nad 5. věží.

I. TD

II. TD

70. známkové pole.

Vpravo nahoře poškozený ovál.

I. TD. Tečka nad 5. věží.

II. TD. Bílý bod na horním rámcí za T.

Deskové vady jedné desky (terciární).

8.ZP

I.TD

9.ZP

8. ZP. Pod číslicí 10 barevný oblouček.

9. ZP. Vlevo i vpravo nahoře poškozený ovál.

20.ZP

I.TD

39.ZP

20. ZP. Prohnutý pravý rám pod horním rohem.

39. ZP. Vlevo nahoře poškozený ovál.

46. ZP

I.TD

51.ZP

46. ZP. Seřízlý pravý rám nad dolním rohem.

51. ZP. Dolní část pravé příčky přetažena přes dolní vázání.

54.ZP

I.TD

59.ZP

54. ZP. Barevný bod nad horním rámem mezi ŠT.

59. ZP. Barevný bod pod dolním rámem pod l. srdíčkem.

72.ZP

I.TD

75.ZP

72. ZP. Barevná čárka nad horním rámem nad T.

75. ZP. Bílá čárka vlevo pod S. spirálou.

90.ZP

I.TD

100.ZP

90. ZP. Vpravo dole poškozený ovál a výzdoba pod ním.

100. ZP. Levá část V prodloužená do obrazu známky.

2.ZP

II.TD

6.ZP

2. ZP. Nahoře přerušený oblouček P.

6. ZP. Bílá čárka šikmo přes pravou část příčky T.

20.ZP

II.TD

24.ZP

20. ZP. Bílý bod na vějíři pravé holubice.

24. ZP. Bílá čárka na K v SKO.

26.ZP

II.TD

54.ZP

26. ZP. Od horního vázání pravé větve bílá čárka ke 4. háčku.

54. ZP. O v PO vpravo deformováno.

55.ZP II.TD 71.ZP

55. ZP. Na střední příčce E ve VEN bílá skvrna.

71. ZP. Přerušený oblouk pod 7. listem.

79.ZP II.TD 83.ZP

79. ZP. Dole na pravé nožce H bílá skvrna.

83. ZP. Zesílený rám pod pravým horním rohem.

84.ZP II.TD 100.ZP

84. ZP. Přerušený pravý rám proti 4. háčku. ....

100. ZP. Bílá čárka přes levý horní roh a 4. spirálu.

Pokračování.

NOVINOVÉ VÝPLATNÉ

Společnost sběratelů knih-
tiskových známků, s.č. F.,
Praha 3-Seifertova 7
130 00

Podávání novinových zásilek
povolenou Ředitelstvím poštov-
ní přepravy Praha č.j. 3244/93
ze dne 9.11.1993